

Fakta – Agwaplan

Baggrunden for projektet er, at der skal ske store begrænsninger i tabet af nitrat til vandmiljøet for at man kan leve op til målene i EU's vandrammedirektiv og de fremtidige krav i forbindelse med Grøn Vækst.

Der er tale om et tre-årigt EU-projekt, som formelt er afsluttet, men som kører videre med forskellige underprojekter.

Udgangspunktet er dialog og at man sammen finder løsninger, som alle parter kan leve med. Håbet er at sikre en god miljøtilstand samtidig med at man sikrer fortsat økonomisk bæredygtig landbrugsproduktion.

Bag Agwaplan-projektet står Dansk Landbrugsrådgivning, DJF Århus Universitet, Odder Kommune, Skanderborg Kommune, Århus Kommune, Favrskov Kommune, Miljøcenter Århus, Landboforeningen Odder-Skanderborg, Søhøjlandets Landboforening samt Århus-Hadsten Landboforening.

- Det handler om at skabe mere miljø, mere natur og mere produktion i et positivt samspil, lød det fra folkene bag Agwaplan-projektet, og det det budskab var miljøministeren helt enig i. Fra venstre sekretariatschef Helge Kjær Sørensen, Dansk Landbrug Midt-Østjylland (DLMØ), miljøminister Troels Lund Poulsen, ministersekretær Christina Madsen, specialkonsulent Irene Asta Wiborg, Dansk LandbrugsRådgivning samt Hans Jakob og Claus Fenger, Vejlskovgård ved Odder.

Målrettet miljø-indsats

Miljøminister Troels Lund Poulsen tog en pause fra Grøn Vækst-forhandlingerne for at høre om miljøindsatsen hos landmand i Odder

En målrettet miljøindsats, hvor landmanden er med som medspiller og hvor der tages hensyn til forholdene på den enkelte ejendom. Det skaber motivation, engagement og i sidste ende et bedre miljø.

Det var hovedbudskabet til miljøminister Troels Lund Poulsen (V), da han den 15. juni tog en pause i Grøn Vækst-forhandlingerne for at besøge gårdejer Hans Jakob Fenger i Odder. Her hørte han om miljøprojektet Agwaplan.

Hans Jakob Fenger er tredje generation på "Vejskovgaard" og hans søn, Claus, er med i driften og på vej som fjerde generation. Familien har en kvægbesætning bestående af 180 køer og er på vej til 450 køer, i markbruget drives 250 hektar.

- Vi ønsker mere natur og mere miljø, men vi ønsker også udvikling og mere produktion. Det kan godt forenes, men det kræver en målrettet indsats og konkrete løsninger frem for generelle tiltag, sagde Hans Jakob Fenger.

- Der er jo ikke to ejendomme, der er ens. Forudsætningerne er forskellige og der er ingen standard. På de robuste jorde bør der være mulighed for intensiv planteavl, mens vi skal holde lidt igen på de følsomme arealer. Det hele skal ske i et samspil, sagde Hans Jakob Fenger.

Stort engagement

Sammen med konsulenterne Irene Asta Viborg og Helge Kjær Sørensen forklarede Hans Jakob Fenger ministeren om det store engagement og den positive effekt, som det tre-årige Agwaplan-projekt har ført med sig.

- Viden, indflydelse og hensyntagen til forholdene på den enkelte ejendom gør, at man bliver mere motiveret. Vi landmænd har det jo i bund og grund dårligt med, hvis naturen har det skidt, sagde Hans Jakob Fenger.

- Jeg er helt enig, det er jo selve nøglen til opfyldelse af Vandrammedirektivet. Men hvordan får vi spredt den viden, lød det fra ministeren.

- Vi starter med landmandens udgangspunkt, hvorefter vi identificerer områderne og lægger en målrettet og individuel strategi. Det kræver rådgivning og det tager tid. Hele basis er, at landmændene får en forståelse for, hvad det drejer sig om. Det er vigtigt, der sættes penge af til at håndtere denne opgave, men vi er klar til opgaven, sagde Irene Asta Wiborg.

Fjerne i blikket

Folkene bag Agwaplan-projektet fortalte, at landmændene med jord i oplandet til Norsminde Fjord efter Vandrammedirektivets foreløbige vurderinger skal reducere landbrugets bidrag af kvælstof med ca. 50 procent.

- I starten blev de fjerne i blikket, når vi nævnte dette tal og mange så det som en trussel for deres fremtidige muligheder. Men efterhånden erkendte de, at det ikke er til diskussion, og landmændene tog projektet til sig og gik i et konstruktivt samarbejde med miljøfolkene ude ved køkkenbordene, hvor tingene er blevet diskuteret, fortalte Helge Kjær Sørensen.

- Landmændene kan reducere udledningen af kvælstof ved at optimere, men det kræver en rådgivning. Redskaberne er bl.a. placeret handelsgødning, skift af gødningstype, flere efterafgrøder med dyb rodvækst, anderledes jordbearbejdning, forårsplojning og andet. Alt sammen medvirker til en reduceret udvaskning.

Minivådområder

Miljøministeren blev under besøget præsenteret for et minivådområde, der er kommet i stand som en del af Agwaplan-projektet.

Projektet går ud på, at vandet fra en bæk ledes ind i et udgravet bassin. Herfra presset vandet gennem et areal bestående af sten og halm og videre ind i et opsamlingsbassin. I siveprocessen opfanges nitrat og fosfor via en biologisk proces, og via en brønd ledes vandet ud i en å og ender i Norsminde Fjord. På denne måde fjernes mellem 500 og 1.000 kg. kvælstof pr år.

- Det her er et af flere virkemidler, og vi er på vej med fem nye minivådområder i oplandet til fjorden. Vi har andre projekter kørende, f.eks. med energipil i baglandet, vedvarende græs, bræmmer og biogas, sagde Irene Asta Wiborg.

Dokumentation

Troels Lund Poulsen var meget interesseret i at høre om de forskellige miljøtiltag, men understregede, at dokumentation og målbarhed er afgørende, hvis det skal indregnes i de kommende vandrammedirektiver.

- Vi skal kunne se, at det virker. Men jeg vil gerne undgå et stort bureaukratisk system. Jeg kan godt lide tanken om, at landmændene præsenteres for en værktøjskasse, hvor de kan vælge de indsatser, der passer til deres ejendom. Og jeg er enig i, at processen er afgørende.

- Besøget her har været meget nyttigt i forhold til, hvordan man folder Grøn Vækst ud på

Vandrammedirektivet og ud til den enkelte landmand, sagde Troels Lund Poulsen.

Som opfølgning på besøget kører der nu en fremadrettet dialog mellem ministeren og folkene bag Agwaplan-projektet omkring målrettethed og involvering.

